

Opinia Komitetu Regionów w sprawie „ZIELONA KSIĘGA w sprawie racjonalizacji zużycia energii, czyli jak uzyskać więcej w mniejszym nakładem środków”

(2006/C 192/03)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając Zieloną księgę w sprawie racjonalizacji zużycia energii (COM (2005) 265 końcowy),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 7 czerwca 2005 r. w sprawie zasięgnięcia opinii Komitetu w tej kwestii, zgodnie z art. 265, ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego przewodniczącego z dnia 16 listopada 2005 r. dotyczącą powierzenia Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego opracowania opinii na ten temat,

uwzględniając swoją opinię z dnia 17 czerwca 2004 r. w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie efektywności wykorzystania energii przez odbiorców końcowych oraz usług energetycznych, COM(2003) 739 wersja ostateczna — 2003/0300 (COD) — CdR 92/2004 fin ⁽¹⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 20 listopada 2002 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady przyjmującej wieloletni program działania w dziedzinie energii: „Inteligentna Energia dla Europy” (2003-2006) (COM(2002) 162 wersja ostateczna — 2002/0082 COD) — CdR 187/2002 fin ⁽²⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie Zielonej księgi Komisji „W kierunku europejskiej strategii dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii” (COM(2000) 769 wersja ostateczna) — CdR 38/2001 fin ⁽³⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 15 listopada 2001 r. w sprawie projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (COM(2001) 226 wersja ostateczna — 2001/0098 (COD)) — CdR 202/2001 fin ⁽⁴⁾,

uwzględniając swoją opinię z dnia 13 grudnia 2000 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie planu działań dla poprawy efektywności energetycznej Wspólnoty Europejskiej („Action Plan to Improve Energy Efficiency in the European Community”) (COM(2000) 247 wersja ostateczna) — CdR 270/2000 fin ⁽⁵⁾,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 216/2005 rev.1) przyjęty w dniu 1 grudnia 2005 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Bernd VÖGERLE, Wiceprzewodniczący Austriackiego Związku Gmin (AT/PES)),

przyjął na jednogłośnie na swojej 63. sesji plenarnej w dniach 15-16 lutego 2006 r. (posiedzenie z dnia 16 lutego) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitety Regionów

1.1 **z zadowoleniem przyjmuje** Zieloną księgę Komisji Europejskiej oraz inicjatywy na rzecz ogólnego zwiększenia efektywności energetycznej, zwłaszcza wobec aktualnej tendencji, zgodnie z którą można oczekiwać, że w ciągu najbliższych 15 lat zużycie energii w Europie zwiększy się o 10 %;

1.2 **podkreśla** nadrzędne znaczenie efektywności energetycznej, zwłaszcza w obliczu obecnego kryzysu na rynku gazu. Źródła zaopatrzenia Europy w energię muszą zostać poddane

dywersyfikacji, aby zminimalizować zależność, którą obserwujemy na przykład na Ukrainie czy w Bułgarii. Opierając się na Zielonej księdze w sprawie efektywności energetycznej możliwe jest zmniejszenie zależności od ropy naftowej i gazu ziemnego i tym samym ustanowienie europejskiego planu działania.

1.3 **pozytywnie ocenia** uwzględnienie działań na wszystkich potencjalnych szczeblach (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym) i **przypomina** o konieczności przestrzegania zasady pomocniczości przy realizacji tych działań;

1.4 **zdaje sobie sprawę**, że efektywność energetyczna wniesie wkład w osiągnięcie trzech celów polityki energetycznej, a mianowicie w zapewnienie bezpieczeństwa dostaw, ochronę środowiska i klimatu oraz konkurencyjność;

1.5 **podkreśla** istotny wymiar społeczny działań na rzecz efektywności energetycznej, obejmujący tworzenie i utrzymywanie miejsc pracy na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz ochronę konsumentów przed zbyt wysokimi kosztami energii;

⁽¹⁾ Dz.U. C 318 z 22.12.2004, s. 19

⁽²⁾ Dz.U. C 73 z 26.3.2003, s. 41

⁽³⁾ Dz.U. C 107 z 3.5.2002, s. 13

⁽⁴⁾ Dz.U. C 107 z 3.5.2002, s. 76

⁽⁵⁾ Dz.U. C 144 z 16.5.2001, s. 17

1.6 **zwraca uwagę**, że ustalanie dalszych przepisów dotyczących efektywności energetycznej nie powinno odbywać się w pośpiechu. Nawet w Zielonej księdze wspomniano, że już dziś jest wiele przyjętych bądź jeszcze opracowywanych środków na rzecz efektywności energetycznej, których z braku czasu jeszcze nie podjęto lub trzeba je dopiero wcielić w życie. Jako przykład można tu wymienić choćby dyrektywę w sprawie efektywności energetycznej budynków, dyrektywę w sprawie kogeneracji, dyrektywę w sprawie handlu emisjami, czy dyrektywę w sprawie efektywnego wykorzystania energii końcowej;

1.7 **zwraca uwagę**, że wiele Państw Członkowskich i regionów już opracowało plany strategii i programy działań, w dużym stopniu pokrywające się z celami wytyczonymi w Zielonej księdze. Zalicza się do nich np. strategie na rzecz ochrony klimatu (od ratyfikacji protokołu z Kioto), plany redystrybucji (w ramach handlu pozwoleniami na emisje) oraz redukcję zanieczyszczeń powietrza (w ramach dyrektywy w sprawie krajowych poziomów emisji dla niektórych rodzajów zanieczyszczenia powietrza, tzw. dyrektywy NEC). Z tego powodu średniookresowo nacisk powinien być położony nie na sporządzanie nowych planów efektywności, co raczej na konsekwentne wdrażanie planów już istniejących.

Jak pokazuje doświadczenie z realizacji tych planów, często chodzi o te działania, które można wprawdzie szybko zatwierdzić, jednak ich efekty są widoczne dopiero po dłuższym czasie;

1.8 **zwraca uwagę** na liczne inicjatywy lokalne i regionalne w dziedzinie efektywności energetycznej i energii odnawialnych, które dzięki licznym stronom internetowym są dostępne szerokim kręgom opinii publicznej. Jako wzorzec można wskazać zbiór dobrych przykładów z całej Europy na stronach ManagEnergy i Energie Cités⁽⁶⁾;

1.9 **jest świadom faktu**, że zwiększenie efektywności energetycznej oznacza politykę małych kroków. Te drobne działania dokonują się w dużej mierze na szczeblu lokalnym i regionalnym, lecz dzięki ich bezpośredniej bliskości do obywateli pełnią one istotną funkcję uświadamiającą.

1.10 **krytycznie ocenia fakt**, że cele UE, dążącej z jednej strony do liberalizacji rynków energii (zwiększenie konkurencji, aby obniżyć ceny), a z drugiej strony do efektywnego korzystania z energii, nawzajem sobie przeczą. Niższe ceny nie są bodźcem dla efektywności energetycznej. Ponadto, z powodu niewystarczających warunków inwestycyjnych, opóźnia się modernizacja istniejących elektrowni;

1.11 za słuszne **uważa** działania na rzecz polityki nastawionej na popyt w ramach zliberalizowanego rynku energii. Oznacza to również włączenie kosztów związanych z ochroną środowiska do ceny dla konsumenta oraz zapewnienie równego dostępu do sieci. Strategie zwiększania efektywności energetycznej zasadniczą rolę odgrywają tam, gdzie potrzebna jest przeciwwaga do obecnej polityki nastawionej na podaż.

⁽⁶⁾ <http://www.managenergy.net/gp.html>
<http://www.energie-cites.org/page.php?lang=en&dir=3&cat=3&sub=3>

2. Zalecenia Komitetu Regionów

2.1 **apeluje**, aby w przypadku decyzji o wprowadzeniu planów efektywności energetycznej, okres ich realizacji wynosił 5 lat i obejmował maksymalnie 2 oceny. Plany roczne i oceny roczne w praktyce nie wykazują zadowalających wyników i dlatego nie mają większego sensu (pytanie 3);

2.2 **szczególnie podkreśla**, aby przy definiowaniu działań konieczne uwzględnić różne punkty wyjścia i różne potencjały poszczególnych Państw Członkowskich i aby każde działanie zawsze poprzedzić analizą kosztów i korzyści;

2.3 **jest przeciwny** definiowaniu absolutnych celów zwiększenia efektywności. Nie wolno wszak dopuścić do sytuacji, aby te Państwa Członkowskie, które dotąd mało rozważnie obchodziły się z energią, odnosiły korzyści w zakresie konkurencyjności. Państwa Członkowskie, w których już przeprowadzono oszczędności lub wdrożono szczególnie wydajne technologie, mają ograniczone możliwości dalszego zwiększenia efektywności i byłyby wyraźnie poszkodowane przy realizacji absolutnych wartości docelowych.

2.4 **popiera** natomiast system punktów odniesienia (benchmarkingu), który na podstawie analizy różnych warunków klimatycznych oraz dotychczasowych osiągnięć w zakresie efektywności energetycznej, dla każdego z Państw Członkowskich przewidywałby odpowiednią wartość docelową efektywności. Te cele dla każdego Państwa Członkowskiego mogłyby w rezultacie utworzyć definicję europejskich standardów i w ten sposób umożliwić uwzględnienie specyfiki poszczególnych krajów oraz sprawiedliwe zaliczenie ich dotychczasowych dokonań;

2.5 **jest zdania**, że mechanizm handlu pozwoleniami na emisje powinien być skonstruowany w taki sposób, aby w ramach planu redystrybucji elektrownie otrzymywały, po upływie rozsądnego okresu przejściowego, tylko tyle pozwoleń, ile odpowiada wytworzeniu planowanej ilości elektryczności i ciepła w elektrowni gazowo-parowej w cyklu skojarzonym. Byłby to wyraźny sygnał świadczący o celu zwiększania efektywności energetycznej przy wytwarzaniu elektryczności (pytanie 13);

2.6 **proponuje**, aby zastanowić się nad podobnym skalkulowaniem pozwoleń na emisje dla przemysłu. Każdy zakład przemysłowy mógłby otrzymać tylko tyle pozwoleń, ile odpowiadałoby produkcji planowanej ilości wyrobów w zakładzie o najwyższym standardzie efektywności energetycznej. Oznaczałoby to przesunięcie wydatków zgodnie z zasadą pokrywania kosztów przez sprawcę szkód i zaowocowało znaczną oszczędnością energii i emisji CO₂ (pytanie 2);

2.7 **apeluje** o dopuszczalność subwencji państwowych dla działań promujących innowacje w zakresie środowiska i poprawę produktywności dla większej efektywności energetycznej. Pomoc państwa mogłaby z jednej strony polegać na wsparciu inwestycyjnym dla innowacyjnych energooszczędnych technologii, które nie podlegałyby obowiązkowi powiadomienia. Z drugiej strony efektywność energetyczną należy

postrzegać jako ogólne kryterium przy subwencjach przeznaczonych na ochronę środowiska, gdyż udziela się ich przede wszystkim na szczeblu lokalnym i regionalnym; **popiera** w szczególności ogólne wyłączenie grupowe z obowiązku powiadomienia dla pomocy na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej lub przynajmniej odpowiednio wysokie limity, aby zmniejszyć nakłady administracyjne i ewentualne opóźnienia w realizacji tych projektów (pytanie 5);

2.8 **popiera** uwzględnienie kryteriów efektywności energetycznej na każdym szczeblu zamówień publicznych (unijnym, krajowym, regionalnym i lokalnym). Skoro udział zamówień publicznych w PKB Unii wynosi 16 %, to zwiększenie popytu na energooszczędne sprzęty, pojazdy, budynki, itd., będzie stanowić silny bodziec dla przemysłu, aby rozwijał on tego typu produkty lub produkował je taniej. Jeśli chodzi o ekologiczne kryteria zamówień, to można tu wskazać liczne doświadczenia poszczególnych Państw Członkowskich;

2.9 jednak ze względu na niezwykle ograniczony budżet wielu władz lokalnych i regionalnych, **odrzuca** przepisy zobowiązujące organy publiczne do bezwzględnego uwzględniania kryteriów efektywności energetycznej przy zamówieniach. Zamiast tego powinno się należycie informować niezamożne gminy o korzyściach zamówień publicznych na energooszczędne produkty, tak aby one same mogły wybrać pomiędzy najtańszą a najlepszą ofertą (pytanie 6);

2.10 **z zadowoleniem przyjmuje** programy finansujące projekty z dziedziny efektywności energetycznej. Jednak dla szczebla regionalnego i lokalnego oznacza to tylko tyle, że środki finansowe oraz wsparcie mogą być przyznawane jedynie na zasadzie dobrowolności i w zależności od sytuacji budżetowej danej jednostki terytorialnej (pytania 7 i 22);

2.11 **apeluje** do Komisji, aby we wszystkich obszarach polityki unijnej uwzględnić kryteria efektywności energetycznej. Zwłaszcza w ramach takich funduszy jak: strukturalny, spójności, rozwoju obszarów wiejskich i wspierania badań, Komisja mogłaby wpisać efektywność energetyczną jako wiążące kryterium przy wyborze projektów. To także można postrzegać jako pośrednią zachętę dla szczebla lokalnego i regionalnego (pytanie 12);

2.12 **jest przeciwny** rozszerzeniu i zaostrzeniu dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej budynków, zanim nie oceni się wpływu realizacji obecnej wersji. Przed rozszerzeniem obowiązywania obecnej dyrektywy należy zapewnić okres wystarczający na jej ewaluację (pytanie 8);

2.13 **opowiada się za** intensywną kampanią informacyjną na wszystkich szczeblach. Kampanie te powinny mieć odniesienie do realiów kraju, regionu, czy gminy i koncentrować się przede wszystkim na tych kwestiach, w których dana grupa docelowa rzeczywiście ma wybór alternatywnego działania. Współpraca Komisji Europejskiej lub jej przedstawicielstw w Państwach Członkowskich z organami szczebla regionalnego i lokalnego byłaby tutaj bardzo pożądana (pytanie 12);

2.14 **wskazuje** na potrzebę, by informacje i szkolenia nie ograniczały się do pracowników sektora energetycznego, ale by

obejmowały w szczególności osoby pracujące poza tym sektorem, takie jak architekci, pracownicy przedsiębiorstw budowlanych, firm deweloperskich, osoby zajmujące się planowaniem i zarządzaniem infrastrukturą;

2.15 **zdecydowanie opowiada się za** wzmocnionym wykorzystaniem elektrowni z kogeneracją. Oprócz dynamicznego wdrażania dyrektywy w sprawie kogeneracji, konieczny jest też szybszy rozwój związanego z tym zagadnieniem rynku ciepłownictwa (pytanie 13);

2.16 **popiera** modernizację starych i nieefektywnych systemów przesyłania ciepła na odległość jako istotny wkład w zwiększanie efektywności energetycznej i apeluje do Państw Członkowskich, aby na ten cel przeznaczyły środki z funduszu strukturalnego i spójności;

2.17 **popiera** apel Parlamentu Europejskiego adresowany do Komisji, aby przedstawiła propozycję regulacji dla efektywnie funkcjonującego rynku ciepłownictwa i chłodzenia. Dla szczebla lokalnego wydajne korzystanie z energii cieplnej jest tak samo ważne jak rozsądne rozwiązania związane z chłodzeniem. W ostatnich latach urządzenia klimatyzacyjne doprowadziły do ogromnego wzrostu zużycia prądu w czasie gorących miesięcy. A ponieważ przepisy budowlane dotyczące ciepłownictwa i chłodzenia leżą w gestii władz lokalnych, to i w tym przypadku ważne byłyby właściwa polityka informacyjna i doradztwo. Należy tak wpływać na decyzje na szczeblu lokalnym, aby były one podejmowane na korzyść większej efektywności energetycznej. Przykłady innowacyjności w zakresie przesyłanych na odległość ciepła i chłodu można znaleźć w internecie na wymienionych stronach z najlepszymi rozwiązaniami;

2.18 **popiera** przedstawione w Zielonej księdze forsowanie i promowanie produkcji zdecentralizowanej, zwraca jednak uwagę, że zawsze należy dokładnie rozważyć relację pomiędzy mocą danej elektrowni a lokalnym zapotrzebowaniem. I w tym przypadku powinno się postawić na szczególnie wydajny sposób produkcji, czyli na elektrownie z kogeneracją. Wysoką efektywność energetyczną można zapewnić zwłaszcza wtedy, gdy wytworzone ciepło jest wykorzystywane lokalnie;

2.19 **podkreśla**, że także w dziedzinie pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych trzeba pamiętać o efektywności energetycznej i możliwie oszczędnym wykorzystywaniu dostępnych zasobów. Przy tworzeniu nowych elektrowni najpierw we wszystkich obszarach należy zoptymalizować zużycie, a dopiero potem do optymalnego zużycia dostosować system dostaw. W każdym przypadku należy przy tym uwzględnić i — zależnie od sytuacji prawnej każdego kraju — włączając kompetentne władze, ocenić następujące czynniki: lokalizację, rodzaj technologii, wielkość elektrowni oraz stopień wykorzystania;

2.20 **nie popiera** systemu białych certyfikatów (efektywności energetycznej), który zobowiązuje dostawcę do przeprowadzenia działań zwiększających oszczędność energii u odbiorcy końcowego. Istnieje obawa, że uzyskane w ten sposób

oszczędności z punktu widzenia gospodarki narodowej byłyby mniejsze niż koszty wprowadzenia i utrzymywania kolejnego obszaru działalności. Abstrahując już od nakładu administracyjnego, to w tym przypadku sprawiedliwy podział wydaje się jeszcze trudniejszy niż w systemie handlu pozwoleniami na emisje (pytanie 15);

2.21 **domaga się** dalszych inwestycji w rozbudowę publicznego lokalnego transportu osobowego i infrastruktury kolejowej. Tylko wobec rozsądnej alternatywy dla transportu indywidualnego (samochodem) można na dłuższą metę oczekiwać ograniczenia transportu samochodowego; w tym kontekście **z zadowoleniem przyjmuje** zawarte w propozycji rozporządzenia Komisji, dotyczącego usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego kolejowego i drogowego, odwołanie się do samostanowienia gmin i regionów, jeśli chodzi o zaspokajanie tych potrzeb bytowych. W ten sposób uznano rolę, jaką pełnią władze lokalne i regionalne w zapewnianiu publicznego lokalnego transportu osób.

2.22 **apeluje** do Komisji, aby nałożyła też określone zobowiązania na przemysł i poprzez różne środki doprowadziła do obniżenia cen energooszczędnego sprzętu dla klienta końcowego i do tańszych technologii energii odnawialnych; **podziela opinię** Parlamentu Europejskiego, że wprowadzenie obniżenia kosztów w zakresie pojedynczych technologii, które osiągnięto w ostatnich latach, robi duże wrażenie, ale mimo to konieczne będą dodatkowe cięcia kosztów, aby działania na rzecz efektywności energetycznej stały się atrakcyjne dla szerszych kręgów społeczeństwa;

2.23 **uważa, że** w związku ze stosunkowo wysokimi standardami ekologicznymi w Europie **obowiązkiem UE jest** wynegocjowanie w ramach Światowej Organizacji Handlu korzyści w zakresie cła i nie tylko dla produktów energooszczędnych.

Bruksela, 16 lutego 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady w sprawie polityk europejskich dotyczących młodzieży: Wychodzenie naprzeciw obawom młodych ludzi w Europie — wprowadzanie w życie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży i wspieranie aktywnego obywatelstwa

(2006/C 192/04)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady w sprawie polityk europejskich dotyczących młodzieży: Wychodzenie naprzeciw obawom młodych ludzi w Europie — wprowadzanie w życie Europejskiego Paktu na rzecz Młodzieży i wspieranie aktywnego obywatelstwa (COM(2005) 206 wersja ostateczna),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 30 maja 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 25 lipca 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji opracowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając Europejski Pakt na rzecz Młodzieży (konkluzje Prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli, 22-23 marca 2005 r., 7619/05 załącznik 1),

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej program „Młodzież w działaniu” na okres 2007–2013 ⁽¹⁾ (CdR 270/2004 fin) ⁽²⁾,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji w sprawie działań w konsekwencji Białej Księgi pt. „Nowe impulsy dla młodzieży europejskiej”. Propozycja wspólnych celów w zakresie ochotniczej

⁽¹⁾ COM(2004) 471 końcowy.

⁽²⁾ Dz.U. C 71 z 22.3.2005, s. 34.